

TRC2 BÖLGESİ AYLIK EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Sayı: 91, ARALIK 2018

Sevin DEMİRBAŞ YAY

Bu Rapor Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından, TRC2 (Diyarbakır, Şanlıurfa) Bölgesi güncel ekonomik gelişmelerinin bölge aktörlerince takip edilebilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

TRC2 Bölgesi

Endeksler

Sayfa

Tüketici Fiyatları Endeksi

4

İstatistikler

Diyarbakır İhracatı

6

Şanlıurfa İhracatı

7

Diyarbakır İthalatı

8

Şanlıurfa İthalatı

9

Diyarbakır Yatırım Teşvik Belgeleri

10

Şanlıurfa Yatırım Teşvik Belgeleri

12

Kurulan-Kapanan Şirket İstatistikleri

14

Konut Satışları

16

Havalimanı Yolcu Trafiği

17

Turizm Verileri

18

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – KASIM, 2018

Aylık en yüksek artış %0,15 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)'de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %23,59 ile TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %25,06 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %17,50 ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgesinde gerçekleşti.

Kasım 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 38 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 261 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 108 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ –KASIM, 2018

İstatistiki Bölgelere Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları (2003=100), Kasım 2018

İstatistiki Bölgeler	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı (%)	On İki Aylık Ortalamalara Göre Değişim Oranı (%)	Endeks
Türkiye	-1,44	20,79	21,62	15,63	395,48
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	0,10	22,42	24,01	16,06	415,26

DİYARBAKIR İHRACATI – KASIM 2018 (\$)

ISIC Adı	Kasım 2017	Kasım 2018
Tarım ve hayvancılık	290.092	177.306
Ormancılık ve tomrukçuluk	0	10.204
Metal cevherleri	3.697.603	4.351.703
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	3.045.039	4.802.654
Gıda ürünleri ve içecek	3.034.768	2.401.642
Tekstil ürünleri	37.375	281.557
Giyim eşyası	132.953	0
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	588	0
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	192.831	90.933
Kağıt ve kağıt ürünleri	177.393	515.190
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	177	108
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	199.639	105.214
Kimyasal madde ve ürünler	182.333	1.856.185
Plastik ve kauçuk ürünleri	547.419	1.690.666
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	1.182.169	1.440.988
Ana metal sanayi	123.529	851.463
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	173.334	691.499
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	2.259.949	54.476
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	63.067	50.353
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	421.127	590.570
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	5.407	2.578
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	138.319	52.520
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	3.036.035	3.465.391
Diğer ulaşım araçları	20.625	0
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	406.097	373.583
Eğlence, kültür ve sporla ilgili faaliyetler	914	0
Toplam (Kasım)	19.368.782	23.856.783
Ocak-Kasım Toplamı	179.964.190	190.651.734

Kaynak: TÜİK, 2018b.

ŞANLIURFA İHRACATI – KASIM, 2018 (\$)

ISIC Adı	Kasım 2017	Kasım 2018
Tarım ve hayvancılık	5.377.935	4.542.934
Balıkçılık	0	370
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	2.047	1.403
Gıda ürünleri ve içecek	588.766	865.414
Tekstil ürünleri	827.720	588.545
Giyim eşyası	93.721	48.752
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	316.489	9.596
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	0	93.080
Kağıt ve kağıt ürünleri	3.656	1.051
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	92.187	125.197
Kimyasal madde ve ürünler	120.782	285.365
Plastik ve kauçuk ürünleri	713.292	1.363.337
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	1.931.794	718.191
Ana metal sanayi	4.140	40.752
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	156.609	106.827
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	1.112.979	1.030.265
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	3.492	0
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	1.082.615	2.259.923
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	0	1.789
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	0	15.782
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	312.371	587.848
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	896.552	2.756.177
Atık ve hurdalar	1.511	39.712
Toplam (Kasım)	13.638.658	15.482.310
Ocak-Kasım Toplam	131.579.255	145.327.210

Kaynak: TÜİK,2018b.

DİYARBAKIR İTHALATI –KASIM, 2018 (\$)

ISIC Adı	Kasım 2017	Kasım 2018
Tarım ve hayvancılık	1.844.121	846.693
Gıda ürünleri ve içecek	28.111	37.315
Tekstil ürünleri	2.113	15.955
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	25.117	0
Kağıt ve kağıt ürünleri	748.643	167.497
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	6.863	24.532
Kimyasal madde ve ürünler	572.968	147.266
Plastik ve kauçuk ürünleri	120.562	103.701
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	357.450	115.087
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	153.588	66.350
Ana metal sanayi	620.824	0
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	2.864.320	372.716
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	2.559	58.921
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	262.176	389.128
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	279.267	402.361
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	91.464	587.970
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	1.010.417	301.695
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	39.503	0
Atık ve hurdalar	0	156.582
Toplam (Kasım)	9.030.066	3.793.769
Ocak-Kasım Toplamı	85.310.231	76.285.844

Kaynak: TÜİK,2018b.

ŞANLIURFA İTHALATI – KASIM, 2018 (\$)

ISIC Adı	Kasım 2017	Kasım 2018
Tarım ve hayvancılık	1.692.114	4.523.596
Ormancılık ve tomrukçuluk	0	14.303
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	0	510
Gıda ürünleri ve içecek	147.474	0
Tekstil ürünleri	884.700	2.587.334
Giyim eşyası	1.547	0
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	966.532	0
Kağıt ve kağıt ürünleri	13.253	25.450
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	5.547	2.500
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	18.130	19.359
Kimyasal madde ve ürünler	356.885	398.031
Plastik ve kauçuk ürünleri	175.559	54.150
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	183.697	74.045
Ana metal sanayi	1.935.786	
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	208.737	213.852
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	256.296	180.815
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	0	34.250
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	714.970	460.109
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	159.608	37.009
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	11.416	99.179
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	33.379	100.594
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	1.423.477	426.299
Atık ve hurdalar	42.972	79.414
Toplam (Kasım)	9.232.079	9.330.799
Ocak-Kasım Toplam	147.230.331	145.145.064

Kaynak: TÜİK,2018b.

Diyarbakır İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Ekim 2018

Aylar	2017 Yılı			2018 Yılı		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam
Ocak	13	213	792	10	70	1.024
Şubat	9	15	416	20	87	737
Mart	15	87	331	28	210	1.449
Nisan	20	104	423	14	99	1.256
Mayıs	19	85	597	23	110	912
Haziran	16	70	244	23	182	1.160
Temmuz	10	49	948	7	41	558
Ağustos	10	56	454	11	61	973
Eylül	16	116	1423	3	18	110
Ekim	12	48	488	11	63	452
Kasım	16	83	792			
Aralık	14	124	811			
Toplam	170	1.050	7.719	151	938	8.631

Diyarbakır İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Ekim 2018

Son 10 yıllık dönemde Diyarbakır ilinde toplam 936 adet yatırım teşvik belgesi alınmış olup Türkiye'de düzenlenen toplam belge sayısı içindeki payı %2,1'dir.

2017 yılında 170 adet yatırım teşvik belgesi alınmış olup bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 1,05 milyar TL ve istihdam sayısı 7.719 kişidir. Diyarbakır'da 2017 yılında alınmış teşvik belgelerinin ülke içindeki payı; belge sayısı bakımından %2,3, sabit yatırım tutarı bakımından %0,6, istihdam sayısı bakımından %3,4'tür.

2018 yılı Ocak-Ekim döneminde ise 151 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 938 milyon TL ve istihdam sayısı 8.631 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %7,9'luk, sabit yatırım tutarında %11,4'lük ve istihdamda ise %41'lik artış gerçekleşmiştir. Ocak-Eylül döneminde alınmış yatırım teşvik belgelerinin sektörel dağılımı %55 imalat sanayi, %25 hizmetler, %17 enerji, %2 tarım ve hayvancılık ve %1 madencilik şeklindedir.

Şanlıurfa İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Ekim 2018

Aylar	2017 Yılı			2018 Yılı		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam
Ocak	10	30	216	17	71	947
Şubat	20	191	311	34	1576	1.589
Mart	17	125	1.783	17	82	1.217
Nisan	20	108	347	17	70	357
Mayıs	8	19	518	25	114	1.450
Haziran	27	260	621	18	57	558
Temmuz	54	248	1.502	9	47	308
Ağustos	17	71	392	5	115	232
Eylül	20	107	129	24	180	892
Ekim	27	234	514	20	93	1.306
Kasım	21	422	1.221			
Aralık	13	124	852			
Toplam	254	1.938	8.406	186	985	8.631

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2018.

Şanlıurfa İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Eylül 2018

Son 10 yıllık dönemde Şanlıurfa'da toplam 1.097 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmişken, 2012-2018 yıllarını kapsayan yeni teşvik sistemi döneminde, toplam 911 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Şanlıurfa'nın 2018 yılı Ekim ayı sonu itibariyle düzenlenen belge sayısı bakımından Türkiye içindeki payı % 3,64 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılında Şanlıurfa'da 254 adet yatırım teşvik belgesi alınmış ve bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 1,9 milyar TL ve istihdam sayısı 8.416 kişidir.

2018 yılı Ocak-Ekim döneminde 186 adet yatırım teşvik belgesi alınmış, bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 985 milyon TL, istihdam sayısı ise 8.631 kişi olarak gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %15,5'lik azalış, sabit yatırım tutarında %29,3'lük azalış , istihdamda ise %36'lık artış gerçekleşmiştir.

2018 yılı Ekim ayında, 20 adet yatırım teşvik belgesi alınmış ve bu belgelere bağlı gerçekleşen sabit yatırım tutarı 93 milyon TL olup istihdam edilen kişi sayısı ise 1.306 olmuştur.

KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ – KASIM, 2018

	2018 KASIM (BİR AYLIK)									2017 KASIM (BİR AYLIK)						
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN	
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
DİYARBAKIR	73	0	22	4	0	2	0	5	87	2	30	1	0	7	1	7
ŞANLIURFA	63	2	29	11	1	9	1	4	80	1	26	1	0	5	0	1
TÜRKİYE	7.016	94	2.232	1.019	43	1.048	64	1.406	6.887	84	3.073	915	48	1.131	97	1.443

KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ – OCAK-KASIM, 2018

	2018 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)									2017 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)						
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN	
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
DİYARBAKIR	608	12	528	86	13	78	19	262	659	6	680	61	23	69	20	240
ŞANLIURFA	782	8	376	67	3	59	4	70	748	8	397	36	1	77	1	50
TÜRKİYE	78.923	985	31.780	10.939	753	10.515	892	17.202	66.950	835	40.301	8.905	810	11.502	1.036	16.301

TRC2 BÖLGESİ KONUT SATIŞ SAYILARI, KASIM 2018

BÖLGELER	2018			2017	
	2018 (OCAK- KASIM)	2018 KASIM (BİR AYLIK)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	2017 TOPLAM	2017 KASIM (BİR AYLIK)
DİYARBAKIR	15.973	1.012	-%36	19.404	1.586
ŞANLIURFA	18.345	1.614	-%11	19.332	1.814
TÜRKİYE	1. 238.553	89.626	-%27	1.409.314	122.732

TRC2 BÖLGESİ HAVALİMANI YOLCU TRAFİĞİ (GELEN-GİDEN), KASIM 2018

BÖLGELER	2017 (OCAK-KASIM)			2018 (OCAK-KASIM)			2017/2018 DEĞİŞİM(%)		
	İÇ HAT	DIŞ HAT	TOPLAM	İÇ HAT	DIŞ HAT	TOPLAM	İÇ HAT	DIŞ HAT	TOPLAM
Diyarbakır	1.810.544	68.211	1.878.755	1.854.468	50.494	1.904.962	2	-26	1
Şanlıurfa	732.797	17.696	750.493	775.731	18.379	794.110	6	4	6
Türkiye	100.418.025	78.433.174	178.851.199	104.769.319	91.711.541	196.480.860	4,3	16,9	9,9

TRC2 BÖLGESİ TURİZM VERİLERİ, EKİM 2018

2018 Yılı «Tesise Geliş» Sayıları

TRC2 Bölgesinde (Diyarbakır-Şanlıurfa) 2018 Yılı Ekim döneminde önceki aya göre «Tesise Geliş Sayısında» artış yaşanmıştır. Önceki yılın aynı ayına göre de «Tesise Geliş Sayısında» artış görülmüştür. Diyarbakır'daki artış oranı %80,03 iken Şanlıurfa'daki artış %212,05 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise önceki yılın aynı ayına göre %6,99'luk bir artış yaşanmıştır.

BÖLGELER	2018 Ocak	2018 Şubat	2018 Mart	2018 Nisan	2018 Mayıs	2018 Haziran	2018 Temmuz	2018 Ağustos	2018 Eylül	2018 Ekim	2017 Ekim	Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim
Diyarbakır	30.112	30.174	32.338	37.477	30.187	28.562	35.102	34.523	41.687	46.945	28.478	%64.84
Şanlıurfa	30.515	30.299	76.785	61.165	43.184	32.603	37.600	37.409	97.070	71.240	43.637	%63.25
Türkiye	4.095.549	4.015.671	4.785.101	5.868.519	4.709.006	7.047.161	9.375.073	9.480.971	8.326.117	7.210.530	5.414.224	%33.17

TRC2 BÖLGESİ TURİZM VERİLERİ, EKİM 2018

2018 Yılı «Geceleme» Sayıları

TRC2 Bölgesinde (Diyarbakır-Şanlıurfa) 2018 Yılı Kasım döneminde önceki aya göre «Tesislerde Geceleme» sayısında artış görülmüştür. Önceki yılın aynı ayına göre de «Tesislerde Geceleme» Sayısında artış gerçekleşmiştir. Diyarbakır'daki artış oranı %58,54 iken Şanlıurfa'daki artış oranı %78,81 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise önceki yılın aynı ayına göre %19,66'lık bir artış yaşanmıştır.

BÖLGELER	2018 Ocak	2018 Şubat	2018 Mart	2018 Nisan	2018 Mayıs	2018 Haziran	2018 Temmuz	2018 Ağustos	2018 Eylül	2018 Ekim	2017 Ekim	Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim
Diyarbakır	47.053	46.490	49.025	61.478	49.328	45.696	55.070	53.810	66.034	75.591	47.678	%58,54
Şanlıurfa	40.936	52.263	142.734	93.457	68.645	57.152	64.696	65.239	138.472	126.287	70.625	%78,81
Türkiye	8.629.949	6.034.914	9.926.479	13.230.696	14.295.566	21.318.231	27.462.519	28.168354	24.747.707	20.196.773	15.078.774	%19,66

KAYNAKÇA

- TÜİK (2018a). “Tüketici Fiyat Endeksi”, Sayı: 2776, 03 Aralık 2018
- TÜİK (2018b). “Yıllık İhracat Rakamları”, <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/menu.zul>
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2018, Yatırım Teşvik İstatistikleri, <https://tuys.sanayi.gov.tr/?lang=tr>
- TOBB (2018). “Kurulan – Kapanan Şirket İstatistikleri”, <http://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php>
- TÜİK (2018c) “ Konut Satışları”, Sayı: 27804, 20 Aralık 2018
- DHİM (2018), <http://www.dhmi.gov.tr/istatistik.aspx>
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9851/turizm-istatistikleri.html>